

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 71 0 P 038826 15 Rev
Dana, 20.05.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Stake Gojković, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S.A. iz S., ..., I., koju zastupa M.Š., advokat iz B., ..., protiv tuženih S.M. iz V., S.J. iz B., kojeg zastupa punomoćnik sin D.J., ... iz B., ..., kojeg zastupa punomoćnik supruga Z.K., M.G. iz P., koju zastupa S.P., advokat iz B. i Grada B., koga zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, radi isplate naknade, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 038826 15 Gž od 15.06.2015. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 20.05.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija u odnosu na tužene S.J., K.K. i Grad B..

Revizija se odbacuje u odnosu na tužene S.M. i M.G..

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 038826 05 P od 20.05.2014. godine obavezana je tužena M.G. da tužiteljici isplati iznos od 17.172,00 KM za parcelu označenu kao k.č. broj 2506/1 površine 318 m², zatim iznos od 18.090,00 KM za parcelu označenu kao k.č. broj 2506/2 površine 335 m², kao i iznos od 24.192,00 KM za parcelu označenu kao k.č. broj 2507/1 površine 448 m², sve upisane u zk.ul. broj 314 k.o. V. 2 i list nepokretnosti broj 336 k.o. V. 2, sve sa zakonskom zateznom kamatom od 20.12.2005. godine kao dana podnošenja tužbe do isplate, te da joj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 16.645,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 20.5.2014. godine kao dana presuđenja do isplate. Odbijen kao neosnovan preostali tužbeni zahtjev tužiteljice preko dosuđenih iznosa i u odnosu na ostale tužene. Obavezana je tužiteljica da tuženom Gradu B. nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 11.250,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 20.5.2014. godine kao dana presuđenja do isplate, dok je, preko dosuđenog iznosa, odbijen zahtjev tog tuženog za naknadu troškova parničnog postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 038826 15 Gž od 15.06.2015. godine žalba tužiteljice je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, te je odbijen i njen zahtjev za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 1.125,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužiteljica pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako da se usvoji tužbeni zahtjev.

U odgovoru na reviziju tuženi S.M., S.J. i K.K. predlažu da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana u odnosu na tužene S.J., K.K. i Grad B., a nije dozvoljena u odnosu na tužene S.M. i M.G..

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice da se obavežu tuženi S.M., M.G. i Grad B. da joj solidarno isplate iznos od 17.172,00 KM za parcelu označenu kao k.č. broj 2506/1 površine 318 m², da se tuženi S.J., M.G. i Grad B. obavežu da tužiteljici solidarno isplate iznos od 18.090,00 KM za parcelu označenu kao k.č. broj 2506/2 površine 335 m², da joj tuženi S.J. za srušenu kuću površine 76 m² isplati iznos od 7.879,68 KM, da joj tuženi K.K., M.G. i Grad B. solidarno isplate iznos od 24.192,00 KM za parcelu označenu kao k.č. broj 2507/1 površine 448 m², (sve parcele upisane u zk.ul. broj 314 i list nepokretnosti broj 336 k.o. V. 2), da joj tuženi Grad B. za ukupnu površinu zemljišta od 589 m² u k.č. broj 2508/47 i to površinu od 365 m² (putna parcela), te u k.č. broj 2508/2 površinu 80 m² i u k.č. broj 2508/1 površinu od 144 m², sve upisane u zk.ul. broj 314 i list nepokretnosti broj 336. k.o. V. 2, isplati iznos od 31.806,00 KM, kao i za srušeni pomoćni objekat na parceli k.č. broj 2508/47 površine 45 m², iznos od 2.073,60 KM, te da joj svi tuženi solidarno isplate naknadu u iznosu od 8.220,00 KM za zasade i to: 4 stabla oraha, 50 stabala šljive, 1 jabuku, 1 krušku, 4 stabla trešnje i vinovu lozu, sve sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je tužiteljica supruga A.A., koji je u toku vođenja ove parnice, umro pa je ona kao njegov zakonski nasljednik nastavila parnični postupak; da je ugovorom o razmjeni nekretnina prednik tužiteljice zamjenio svoje zemljište u B. označeno kao k.č. broj 2506, 2507, 2508 i 2509, te stambenu zgradu izgrađenu na k.č. broj 2506, sve upisano u kknj broj 336 k.o. V. 2, sa Đ.G. i tuženom M.G. za njihove nekretnine koje su se nalazile u S., RH, te da je dana 04.11.1992. godine ugovor ovjeren kod Osnovnog suda u Banjaluci pod brojem II-OV-1467/92; da je na predmetnim nekretninama A.A. imao upisano privremeno pravo korištenja zemljišta sa 34/35 dijela, a tuženi Grad B. je imao upisano pravo raspolaganja zemljištem sa 1/1 dijela; da se tužena M.G., na osnovu pomenutog ugovora o razmjeni, za koji je utvrđeno da je pravno valjan pravosnažnom presudom Osnovnog suda Banjaluka broj P-4202/96 od 13.05.1997. godine, te rješenja o nasljeđivanju iza Đ.G. Osnovnog suda Banjaluka broj O-856/94 od 21.10.1996. godine, dana 20.10.2000. godine upisala na predmetnim nekretninama u kknj broj 336 k.o. V. 2 sa privremenim pravom korištenja zemljišta sa 34/35 dijela, dok je na tuženom Gradu B. ostalo upisano pravo raspolaganja sa 1/1 dijela; da je nakon toga, na osnovu zahtjeva tužene M.G., tuženi Grad B. preuzeo dio

predmetnog gradskog građevinskog zemljišta označenog kao k.č. broj 2508 i 2509 upisanog u kknj broj 336 k.o. V. 2, uz isplatu naknade ovoj tuženoj u iznosu od 214.168,50 KM, što je konstatovano u zapisniku RUGIP-a broj 25-475-1218/2000 od 21.12.2000. godine; da je tužena M.G. u izjavi od 14.10.2000. godine, ovjerenoj kod Osnovnog suda u Banjaluci pod brojem: OV-2422/00, potvrdila da je prodala nekretnine označene kao k.č. broj 2506, 2507, 2508 i 2509, kao i staru ruševnu kuću izgrađenu na k.č. broj 2506, sve upisano u kknj. broj 336 k.o. V. 2, za kupoprodajnu cijenu od 110.000,00 KM, grupi izbjeglih i raseljenih lica, među kojima su i tuženi S.M., S.J. i K.K., koji su nakon toga stupili u posjed ovih nekretnina na kojima su izgradili stambeno poslovne objekte; da je presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj P-2423/01 od 26.02.2003. godine, koja je pravosnažna dana 29.04.2003. godine, utvrđeno da je ništav ugovor o razmjeni nekretnina zaključen dana 01.11.1992. godine, a ovjeren pred tim sudom dana 04.11.1992. godine, između prednika tužiteljice s jedne strane, te Đ.G. i M.G. s druge strane, te da je naloženo tuženoj M.G. i njenom sada pokojnom suprugu da predniku tužiteljice vrate u posjed parcele označene kao k.č. broj 2506 i k.č. broj 2507, dok je u odnosu na parcele k.č. broj 2508 i k.č. broj 2509 zahtjev za predaju u posjed odbijen kao neosnovan.

Polazeći od navedenih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je zaključio da je tužiteljica aktivno legitimisana u ovoj parnici po tužbi za isplatu naknade za predmetno zemljište na osnovu prava privremenog korištenja koje je imao njen prednik suprug A.A. na tom zemljištu, budući da je to dio imovine koju je tužiteljica od njega naslijedila, koja je u imovinu tužene M.G. prešla na osnovu ugovora o njihovoj razmjeni, a taj pravni osnov je kasnije otpao u trenutku pravosnažnog utvrđenja ništavosti ugovora o razmjeni presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj P-2423/01 od 26.02.2003. godine, slijedom čega je obavezao tuženu M.G. da isplati tužiteljici zahtijevane novčane naknade u visini tržišne vrijednosti zemljišta koju je obračunao vještak građevinske struke M.D. u momentu izrade nalaza i mišljenja dana 28.01.2014. godine za parcele označene kao k.č. broj 2506/1 površine 318 m², k.č. broj 2506/2 površine 335 m² i k.č. broj 2507/1 površine 448 m², sve upisane u zk.ul. broj 314 k.o. V. 2 i list nepokretnosti broj 336 k.o. V. 2, sa zakonskom zateznom kamatom od podnošenja tužbe do isplate, te je pozivom na odredbu članova 210. stav 1. i 4. i 214. Zakon o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO), usvojio tužbeni zahtjev u tom dijelu u odnosu na ovu tuženu. Odbio je tužbeni zahtjev po istom osnovu u odnosu na tužene S.M., S.J. i K.K. pozivom na odredbu člana 53. stav 1. Zakona o stvarnim pravima, a u odnosu na tuženog Grad B. zahtjev po istom osnovu odbio je uz obrazloženje da on nije stekao ovu imovinu od prednika tužiteljice, već je prema dopuni nalaza i mišljenja vještaka geometra Z.G. od 12.09.2013. godine, stekao od tužene M.G. zaključkom od 18.01.2001. godine parcele pod matičnim brojem k.č. broj 2508 i k.č. broj 2509, a ne i parcele pod matičnim brojem k.č. broj 2506 i k.č. broj 2507/1. Zahtjev tužiteljice u odnosu na tuženog S.J., koji se odnosi na potraživanja za srušenu kuću u površine 76 m² i zahtjev prema svim tuženima za isplatu protuvrijednosti na ime uništenih voćnih stabala i vinove loze, prvostepeni sud je odbio smatrajući da je nastupila zastarjelost tih potraživanja u smislu odredbe člana 376. stav 2. ZOO, budući da je šteta po tom osnovu nastala prije 2000. godine, a zahtjevi za naknadu štete po tom osnovu prvi put postavljeni zahtjevom od 21.01.2010. godine. Odbio je i zahtjev tužiteljice da joj tuženi Grad B. isplati naknadu u iznosu od 31.806,00 KM za zemljište ukupne površine od

589 m2 iz matične parcele broj 2508 upisane u zk.ul. broj 314 k.o. V. 2 i list nepokretnosti 336 k.o. V. 2, kao i naknadu u iznosu od 2.073,60 KM za srušeni pomoćni objekat površine 45 m2 na parceli k.č. broj 2508/47, nalazeći da je na osnovu pravosnažne presude toga suda broj P-80/02 od 29.12.2005. godine, dana 24.02.2006. godine predniku tužiteljice isplaćena novčana naknada u iznosu od 1.214.266,94 KM za preuzeto neizgrađeno gradsko građevinsko zemljište u V. označeno kao k.č. broj 2508 i k.č. broj 2509 ukupne površine 32949 m2 koje su bile upisane u isti list, tako da je isplatom te naknade ovaj tuženi isplatio naknadu kako predniku tužiteljice, tako i tuženoj M.G. za iste nekretnine (iznos od 214.168,50 KM), obzirom da su prema nalazu vještaka geometra navedene parcele iz zahtjeva tužiteljice pripadale matičnoj parceli k.č. broj 2508.

Odlučujući o žalbi tužiteljice, izjavljenoj protiv odbijajućeg dijela prvostepene presude, drugostepeni sud je prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravni stav prvostepenog suda, pa je žalbu odbio i u tom dijelu potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena odluka je pravilna i zakonita u odnosu na tužene S.J., K.K. i Grad B..

Suprotno stavu revidentice, pravilno je osporenom odlukom odbijen tužbeni zahtjev tužiteljice u odnosu na S.J. (u iznosu od 18.090,00 KM za parcelu označenu kao k.č. broj 2506/2 površine 335 m2) i K.K. (u iznosu od 24.192,00 KM za parcelu označenu kao k.č. broj 2507/1 površine 448 m2), kod činjenice da su oni bili savjesni kada su stekli i preuzeli u posjed pomenuto zemljište prednika tužiteljice od tužene M.G. pouzdavši se u podatke iz javnih zemljišnih knjiga u kojima je ova tužena u vrijeme nastanka navedenog pravnog odnosa 2000-te godine, bila upisana kao njihov privremeni korisnik. Ovi tuženi su uz njenu saglasnost vršili gradnju svojih stambenih objekata na tom zemljištu, na temelju tog sticanja nisu upisani kao nosioci prava na navedenom zemljištu, pa je neosnovan zahtjev tužiteljice da joj ovi tuženi na temelju sticanja bez osnova isplate navedene novčane naknade. Budući da su tuženi S.J. i K.K. ušli u posjed navedenog zemljišta 2000-te godine na temelju saglasnosti tužene M.G., čija je to imovina tada bila po osnovu ugovora o razmjeni sa prednikom tužiteljice (koji pravni osnov je naknadno otpao pravosnažnošću presude broj P-2423/01 od 26.02.2003. godine dana 29.04.2003. godine), pravilno je po tom osnovu odbijen i tužbeni zahtjev u odnosu na tuženog Grad B. koji nije bio u pravnom odnosu sa ovim tuženima kada su oni preuzeli u posjed naprijed navedeno zemljište od tužene M.G., pa on i nije pasivno legitimisan u odnosu na taj dio zahtjeva.

Pravilno je odbijen i zahtjev tužiteljice u odnosu na tuženog S.J. da joj isplati naknadu za srušenu kuću površine 76 m2 u iznosu od 7.879,68 KM, kako zbog činjenice što je ovo potraživanje zastarjelo iz razloga što je ta kuća srušena prije 2000-te godine, a zahtev za isplatu te naknade postavljen je kod suda dana 21.01.2010. godine, tako i zbog činjenice da je prednik tužiteljice A.A. saslušan kao parnična stranka izjavio da je on 2000-godine vidio da je njegova kuća srušena (njegov zet E.H. izjavio je da mu je njegov otac 1998. godine rekao da je ta kuća srušena), iz čega proizlazi da je pomenuta kuća bila srušena i prije nego što je ovaj tuženi ušao u posjed parcele k.č. broj 2506/2, na kojoj je kuća bila izgrađena.

Zahtjev prema tuženima S.J., K.K. i Gradu B., za isplatu protuvrijednosti na ime uništenih voćnih stabala i vinove loze u iznosu od 8.220,00 KM, nižestepeni sudovi su pravilno odbili nalazeći da je nastupila zastarjelost tih potraživanja u smislu odredbe člana 376. stav 2. ZOO, budući da je 2000. godine zemljište na kojem su se nalazili ovi zasadi bilo pripremljeno za gradnju kuća tuženih S.J. i K.K., kada su uklonjeni i pomenuti zasadi, kod činjenice da su zahtjevi za naknadu štete po tom osnovu prvi put postavljeni dana 21.01.2010. godine. Iz istog razloga pravilno je odbijen i zahtjev tužiteljice da joj tuženi Grad B. isplati naknadu za srušeni pomoćni objekat površine 45 m² na parceli k.č. broj 2508/47 u iznosu od 2.073,60 KM.

Pored navedenog, za dio osporene presude kojom je odbijen tužbeni zahtjev zbog zastarjelosti potraživanja tužiteljice, revizija, za razliku od osporene presude, i ne sadrži razloge za dovođenje u sumnju pravilnosti takve odluke nižestepeni sudova.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja u ovoj parnici proizlazi da je dana 24.02.2006. godine predniku tužiteljice na osnovu pravosnažne presude prvostepenog suda broj P-80/02 od 29.12.2005. godine, isplaćena novčana naknada u iznosu od 1.214.266,94 KM za preuzeto neizgrađeno gradsko građevinsko zemljište u V. označeno kao k.č. broj 2508 i k.č. broj 2509 ukupne površine 32949 m² koje je bilo upisano u list nepokretnosti broj 336 k.o. V. (tuženij M.G. za iste nekretnine ovaj tuženi je na osnovu sporazuma od 18.01.2001. godine isplatio naknadu u iznosu od 214.168,50 KM). Na temelju toga nižestepeni sudovi su pravilno zaključili da je isplatom te naknade ovaj tuženi isplatio naknadu predniku tužiteljice, obzirom da su prema nalazu vještaka geometra navedene parcele u zahtjevu tužiteljice pripadale matičnoj parceli k.č. broj 2508 i da je neosnovan zahtjev tužiteljice da joj tuženi Grad B. isplati naknadu u iznosu od 31.806,00 KM za zemljište označeno kao k.č. broj 2508/47 površine 365 m², k.č. broj 2508/2 površine 80 m² i k.č. broj 2508/1 površine 144 m², sve upisane u zk.ul. broj 314 k.o. V. 2 i list nepokretnosti 336 k.o. V. 2.

Pored toga, iz utvrđenog činjeničnog stanja tokom postupka proizlazi da je tužena M.G. 2000-te godine, kada je to bila njena imovina, raspolagala i ovim zemljištem tako da je isto predala u posjed grupi od 48 izbjeglica, među kojima su bili i tuženi S.J. i K.K., koji su nakon toga stupili u posjed ovih nekretnina na kojima su izgradili stambeno poslovne objekte, odnosno izbjegličko naselje. Iz navedenog proizlazi da se predmetno zemljište nalazi u posjedu navedenih lica od 2000-te godine, da posjed tog zemljišta nisu preuzeli od Grada B., koji je kao i do tada upisan kao nosilac prava raspolaganja, već od M.G. koja je tada imala upisano pravo privremenog korištenja na tim nekretninama po osnovu ugovora o razmjeni zaključenog sa prednikom tužiteljice, čija je ništavost utvrđena nakon toga 2003. godine. Stoga nije osnovan revizioni prigovor da je ovaj tuženi stekao navedene nekretnine od prednika tužiteljice kao svoju imovinu, a slijedom toga i revizionu tvrdnja da je osnovan zahtjev tužiteljice da joj po tom osnovu isplati naknadu u iznosu od 31.806,00 KM za predmetno zemljište.

Zbog toga je revizija tužiteljice odbijena kao neosnovana u odnosu na tužene S.J., K.K. i Grad B. i odlučeno kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Revizija nije dozvoljena u odnosu na tužene S.M. i M.G..

Odredbom člana 237. stav 2. ZPP, u vezi sa odredbom člana 456 a) istog zakona, propisano je da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM (stav 2.).

Odredbom člana 318. stav 2. ZPP propisano je da ako zahtjev u tužbi proizlazi iz raznih osnova, ili su istaknuti protiv više tuženih, vrijednost se određuje prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva.

U konkretnom slučaju vrijednost pobijanog dijela drugostepene presude, s obzirom na naprijed navedeno, u odnosu na tuženog S.M. iznosi 25.394,00 KM (17.172,00 KM + 8.222,00 KM), a u odnosu na tuženu M.G. iznosi 8.222,00 KM, iz čega proizlazi da je revizija prema vrijednosti predmeta spora u odnosu na ove tužene, nedozvoljena (član 237. stav 2. ZPP).

U konkretnom slučaju prvostepena presuda je donesena dana 20.05.2014. godine, dakle, nakon stupanja na snagu (27.7.2013. godine) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 61/13). Kako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude za ove tužene ne prelazi iznose od 30.000,00 KM, proizlazi da, saglasno odredbi člana 237. stav 2. ZPP, revizija u odnosu na njih nije dozvoljena.

U izjavljenoj reviziji, tužiteljica nije tražila odlučivanje po reviziji u smislu odredbe člana 237. stav 3. ZPP, nije označila pravno pitanje zbog kojeg se revizija podnosi, uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose, niti je određeno izložila razloge zbog kojih smatra da je to pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, pa time ni po ovim zakonskim odredbama nema mjesta odlučivanju po izjavljenoj reviziji u odnosu na navedene tužene.

Iz izloženog, reviziju tužiteljice je valjalo odbaciti u odnosu na tužene S.M. i M.G., primjenom odredbe člana 247. stav 4. u vezi sa članom 237. stav 2. ZPP.

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić

